

Her holder Namsoslosjen til, i Namsos Athenæums sal. Namsoslosjen er landets minste selvstendige losje.

110 medlemmer i St. Johanneslosjen

Med sine om lag 110 medlemmer er St. Johanneslosjen i Namsos landets minste selvstendige losje. Medlemslista viser en spredning fra bilmekanikere til disponenter, men lista viser klart at det er mange «namsostopper» tilsluttet det namdalske frimureriet, og som samles i Namsos Athenæums sal i Namsos.

Salen leier de i fellesskap med ordenen «Odd Fellow» og «Rebekkaordenen». Sistnevnte er en kvinnelig orden tilknyttet Odd Fellow-ordenen. Og Odd Fellow-ordenen bygger også på ritualer, seremonier og bruk av symboler.

Allerede før århundreskiftet var det flere namdalinger tilsluttet Den Norske Frimurerorden. Stort sett soknet de fleste til losjen i Trondheim. Fra rundt 1910 og framover ble det imidlertid stadig flere fra Namsos og Namdalen som ble opptatt som frimurere i Trondheim. Dette endte med at det ble opprettet en broderforening i Namsos i 1934.

Generalmajor Ivar Aavatsmark var sentral i denne sammenheng. Han ble etter hvert en av de fremste skikkelser i landets frimureri overhodet. Men selve initiativet til broderforeningen i Namsos ble tatt av den daværende disponenten i Van Severen, Arvid Astrup. Andre sentrale personer var Anton M. Brandt-zøgg, Ola Seem, Christian Johansen, Olav Aavatsmark, for å nevne noen.

5. mai 1934 ble så Namsos Broderforening innviet med 22 medlemmer. De var underlagt moderforeningen «Nordlyset» i Trondheim. Prost Oluf L. Jenssen ble valgt som første leder og hadde tittelen Ord-førende Broder. Som Vise-Ord-førende ble disponert Arvid Astrup valgt.

Utviklingen fram mot 1940 viste en medlemsutvikling der borgerskapet i Namsos dominerte. Dette var ledere innen sagbruksindustrien, transport, presteskap, handelsstand

og rettsvesen. Fram mot krigsutbruddet er broderforeningen preget av tradisjonell losjearbeid. I 1939 ble Arvid Astrup valgt som Ord-førende Broder etter prost Oluf L. Jenssen, som flyttet.

Ble bombet

På Hitlers fødselsdag 20. april 1940 bombet tyske fly Namsos sander og sammen. Blant annet gikk Namsos Athenæum opp i flammer med alt utstyret broderlosjen med møye hadde skaffet seg.

25. mars 1950 åpnet igjen broderforeningen sine dører i kjelleretasjen på Grand Hotell Bondeheimen i Kirkegata. Disponent Nils Christian Pehrson ble valgt som Ord-førende Broder. I mai 1954 ble Asbjørn Olsen valgt som Ord-førende Broder.

På denne tiden var det en positiv medlemsutvikling i broderforeningen. Samtidig skulle Namsos Athenæum gjenreises. Dette førte til at broderforeningen for andre gang sendte søknad til Den Store Norske Landslosje hvor de bad om å bli en deputasjonslosje. Dette ville blant annet bety at de kunne foreta opptakelser i de lavere grader. Dessuten ville en større del av medlemsavgiften tilfalle Namsos.

Den Store Norske Landslosje så med et litt strengt blikk på at brødrene i Namsos var i full gang med å forberede seg som deputasjonslosje, på tross av at det ikke forelå noe tilsagn. Men etter diverse korrespondanse ble det innvielse av «St. Johannes logen Nordlysets Deputasjonsloge» 23. november 1957.

Floker på tråden

Fra å ha 32 medlemmer i 1957 økte medlemstallet til 103 medlemmer i overgangen til selvstendig losje i 1978. Men også i prosessen med å bli en selvstendig losje ble det floker på tråden mellom Namsos og landslosjen. Den første søknaden ble returnert fordi den ikke tilfredstilte kravene som settes ved opprettelse av nye losjer.

Årsaken til at brødrene i Namsos ønsket å bli en selvstendig losje, lå først og fremst i den lange reiseavstanden til Trondheim. Brødre som skulle opp i St. Johannes mestergrad måtte gjennom denne prosessen i «Nordlyset» i Trondheim. Men som selvstendig losje kunne medlemmene ta graden i Namsos.

16. februar 1978 fikk Namsoslosjen det endelige svaret som betød at de kunne opprette en selvstendig St. Johanneslosje. Den fikk navnet «Capella». Valgspråket er «Natur, Religion, Styrke». Og innvielsen skjedde 14. april 1978.

Ellers kan vi nevne at 5. mai 1988 ble det opprettet en frimurergruppe i Steinkjer. Lederen er rektor Olav Skille og nestleder er direktør Knut Skelrud.

Dessuten finnes det en deputasjonslosje i Levanger. 12. november 1987 gikk den over fra broderforening til deputasjonslosje Innherred, og ligger under «Nordlyset». Namsos har altså den eneste selvstendige losjen i fylket.

Veksthus for søkende menn

— Hvis jeg i noen få ord skulle si hva frimureriet er, så vil jeg kalle det et «veksthus» for søkende menn. Vi bruker et pedagogisk system for å utvikle oss som medmennesker, som blant

annet bygg bakte til mi er ikke et Det har ald «reddet» n forretning

Karl Greiff er Ord-førende Mester for landets minste frimurerlosje. Namsoslosjen «Capella» er også den eneste selvstendige losjen i Nord-Trøndelag.

Imidlertid finnes det en deputasjonslosje i Levanger, men den er underlagt «Nordlyset» i Trondheim. I Steinkjer finnes organisert frimureri, men dette er en såkalt frimurergruppe. Det betyr at frimurerne i Steinkjer bare treffes i sosialt samvær.

Frimurerens leder er inngrodd namsosing. Herr og fru Greiff har fem barn, og i 20 år har Greiff drevet egen virksomhet som skips-megler og skipsekspedisjon fra kaia. Dessuten har Greiff en fraktbåt gående langs kysten. Så med stort og smått har Karl Greiff 12 mann under sine vinger.

En av ni brødre

Da Karl Greiff og broren hadde nådd den nødvendige alder, kom faren en dag og spurte om han og broren var interessert i å bli frimurere. Deres far var «Ord-førende Broder» i Namsos før krigen. Det var den tidens betegnelse på lederen, fordi namsoslosjen var en broderforening.

Karl Greiff er en av ni brødre i Namsoslosjen som har tiendegraden. Totalt opererer Den Norske Frimurerorden med 11 grader. Samtidig med sin bror tok han førstegraden i oktober 1951. Greiff forteller at det var faren som gjennom «eks-empelens makt» hadde utløst frimurerinteressen hos sine sønner. De så hvilken glede faren hadde av sitt frimureri, derfor var nysgjerrighe-ten en viktig faktor som ledet de to brødrene til losjen.

Hvis en spør Karl Greiff om hva frimureriet har betydd for han, så svarer han at det først og fremst har lært til et avklart forhold til han selv og i forhold til sine med-mennesker. Men det har også av-klart hans forhold til den kristne tro.

Kristent livssyn

Hele frimurerlosjen bygger på prinsippet om et kristent grunnsyn. Men søkerne kan gjerne være medlemmer av andre kristne trossam-funn enn den norske statskirken. Forutsetningen er imidlertid at de søkende har et kristent livssyn.

«Capella» deler lokaler med to andre losjer i Namsos Athenæum. Dette er Odd Fellow-ordenen og den kvinnelige Rebecca-ordenen. Når frimurere har sine sammen-komster i Athenæums lokaler skjer det etter et bestemt mønster. Først skal eventuelle kandidater utvikle sine seremonielle opptak til en av de tre St. Johannesgradene som «Capella» som selvstendig losje kan tilby sine medlemmer. Deretter spiser de sammen. Til slutt utvikles det hele med kaffe og sosialt sam-vær.

Må gjennom «prøvelser»

Hensikten med frimureriet er at brødrene gjennom gradenes ritualer og seremonier skal gjennomgå forskjellige «prøvelser». Kandidatene spiller «hovedrollen» i teaterliknende oppsetninger, som de på forhånd ikke kjenner.

— Dette «pedagogiske systemet» har som siktemål å gjøre kandidate-

ne kjent med sine svake og sterke sider, samtidig som de skal avklare sitt forhold til liv og død - og ikke minst religion, forteller Greiff.

Når vi spør Karl Greiff om hvordan det er å være Ord-førende Mester i en såpass liten by som Namsos, så mener han dette har sine klare fordeler.

— Vi får en mye mer intim kontakt med hver enkel broder. Når et ansikt blir borte, så merkes det. Denne intimiteten finner en ikke i de større byene. Dessuten er opp-møteprosenten hos oss meget høy. Faktisk blant de høyeste i landet. Disse positive elementene mener jeg skyldes at vi er en liten og oversiktlig losje, sier Greiff.

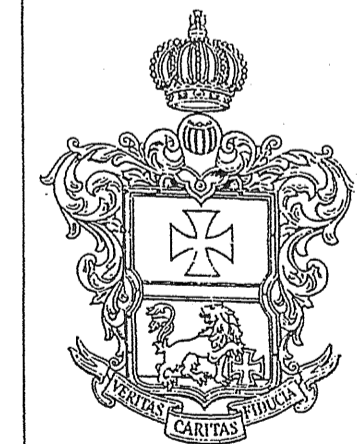
Når det gjelder nærmiljøets reaksjoner, sier Greiff at han har bare positive og gledelige erfaringer. I den daglige omgang med folk merker han ingen spesielle reaksjoner, hverken på at han er frimurer eller at han er frimureriets øverste leder i Namdalen.

Om økonomisk brorskap

— Gjennom årene er det stadig blitt hevdet at frimureriet er et økonomisk brorskap der medlemmene hjelper hverandre økonomisk. Skjer dette, Greiff?

— Her er vi ved en av de mest seigvlivede mytene om frimureriet. I vår historie har vi aldri gått inn og såkalt reddet noen av våre brødres forretningsdrift. Riktignok har vi et lite nødstøttelond. Dette fondet har sin opprinnelse i at en av våre brødre testamenterte 10 000 kroner til losjen. Han ønsket at pengene skulle brukes som nødstøtte, men

Søkelys på frimureriet

er på tradisjoner til-ldelalderen. Men vi konomisk brorskap. ri skjedd at vi har den av våre brødres r fra konkurser.

dette fondet er ikke begrenset til bare medlemmer av losjen.

— I statuttene for fondet heter det at ingen ting skal røres før summen har nådd 50 000 kroner. Neste år vil denne grensen passerers. Men fondet er ikke tenkt brukt til å redde medlemmer fra forretningsmessige konkurser. Det er tenkt som en forsterket form for med-menneskelig nødhjelp, sier Greiff.

Hvordan bli medlem

Som Ord-førende Mester er det Karl Greiff som leder alle møtene. Han har også ansvaret for losjens økonomi, daglige drift og utveksling av korrespondanse.

— Hva har dere å by interesserte menn?

— Vi har et godt fellesskap. Og vi har et unikt pedagogisk system hvor en har mulighet til å utvikle seg selv som menneske. For å bli frimurer må man gi et signal om sin interesse til frimurere man kjenner. Hvis disse mener at frimureriet har noe å by vedkommende, legges dette fram for oss på et møte hvor vi stemmer over kandidaten. De som anbefalle vedkommende er «fadderne» for den søkende. Det vil ta fra noen uker til noen måneder før vedkommende møter til opptaksgraden.

NA's artikkelserie

— Du vet at vi fra og med dette intervjuet starter en serie artikler hvor vi tar for oss frimureriet på ond og godt. Har du noen ord med på veien inn i frimurerverden til leserne?

— Jeg synes det er helt i orden at man setter søkelyset på frimureriet. Det er klart at det vil reise seg kritiske røster til hva vi holder på med. Men jeg vil oppfordre folk til å ikke la seg skremme av enkeltheter som jeg forstår vil komme fram. For det er intet annet siktemål med frimureriet enn hva den vanlige kvinne og mann vil kunne akseptere. Våre intensjoner er av det gode.

— Dessuten vil jeg gjerne rette opp «misforståelse» som for en tid tilbake sto i et intervju med forfatterinnen Kim Småge: Vi er ikke unntatt fra offentlig boketter-syn. Dette er enten en misforståelse eller rent tøv. Vi leverer selvangivelse og økonomiske oppsett som en hvilken som helst annen organisasjon.

— Jeg ønsker NA lykke til med serien, sier Karl Greiff.

Dette er Karl Greiff. Han er Ord-førende Mester, og frimureriets øverste leder i Namdalen. Han leder Nord-Trøndelags eneste selvstendige losje som også er landets minste. (Foto: Bjørn Tore Ness)

